

**SMJERNICE O KNJIGOVODSTVENIM
EVIDENCIJAMA U RAZDOBLJU PREDOPSKRBE
I NAKON PRELASKA NA GOTOVINU EURA
– ZA BANKE –**

listopad 2022.

Sadržaj

I. Namjena Smjernica.....	4
II. Evidencije u poslovnim knjigama banaka tijekom razdoblja predopskrbe, posredne predopskrbe, pojednostavljene posredne predopskrbe i opskrbe početnim paketima eurokovanica.....	5
1. Predopskrba banaka.....	5
1.1. Financijsko osiguranje na novčanim sredstvima za iznos gotovog novca eura za predopskrbu.....	6
1.2. Preuzimanje gotovog novca eura iz predopskrbe od HNB-a (u razdoblju predopskrbe)	7
1.3. Predopskrba gotovim novcem eura poslovnih jedinica banke i bankomata	7
2. Posredna predopskrba poslovnih subjekata, pojednostavljena posredna predopskrba mikroposlovnih subjekata i opskrba početnim paketima eurokovanica.....	8
2.1. Instrument financijskog osiguranja od poslovnih subjekata s kojima je sklopljen ugovor o posrednoj predopskrbi.....	8
2.1.1. Zaprimanje instrumenata financijskog osiguranja u obliku novčanog depozita po viđenju u kunama ili stranoj valuti ili oročenih depozita u kunama ili stranoj valuti od poslovnog subjekta.....	8
2.1.2. Zaprimanje instrumenata financijskog osiguranja u obliku vrijednosnog papira od poslovnog subjekta.....	9
2.2. Posredna predopskrba poslovnih subjekata s kojima je sklopljen ugovor o posrednoj predopskrbi.....	9
2.3. Pojednostavljena posredna predopskrba mikroposlovnih subjekata	10
2.4. Opskrba početnim paketima eurokovanica potrošača i poslovnih subjekata	11
2.4.1. Ukidanje izvanbilančne evidencije za opskrbu početnim paketima eurokovanica 11	
2.4.2. Evidentiranje početnog paketa eurokovanica u bilanci banke i evidentiranje plaćanja početnog paketa eurokovanica.....	11
3. Primjena odredbi o ugovornoj kazni na temelju ugovora o predopskrbi banke i posrednoj predopskrbi.....	13
3.1. Evidentiranje gotovog novca eura puštenog u preuranjeni optjecaj.....	13
3.2. Evidentiranje obveza prema HNB-u za iznos gotovog novca eura iz predopskrbe koji je preuranjeno ušao u optjecaj i plaćanje ugovorne kazne HNB-u za preuranjeni optjecaj	13
III. Evidencije u poslovnim knjigama banaka nakon datuma uvođenja eura (1. siječnja).....	15
4. Puštanje u optjecaj gotovog novca eura iz predopskrbe.....	15
4.1. Ukidanje izvanbilančne evidencije za predopskrbu.....	15
4.2. Evidentiranje obveze prema HNB-u za gotov novac eura zaprimljen u predopskrbi i evidentiranje potraživanja za dani gotov novac eura poslovnim subjektima u posrednoj i pojednostavljenoj posrednoj predopskrbi i opskrbi početnim paketima eurokovanica	16

5. Podmirivanje obveze prema HNB-u novčanim depozitom danim kao instrument financijskog osiguranja	16
6. Povrat instrumenta financijskog osiguranja poslovnim subjektima koji su primili gotov novac eura iz posredne predopskrbe i zatvaranje potraživanja za gotov novac eura iz predopskrbe	17
6.1. Zatvaranje potraživanja prema poslovnom subjektu kojemu je banka dala.....	18
gotov novac eura u posrednoj predopskrbi i/ili pojednostavljenoj posrednoj predopskrbi zaprimljenim instrumentom financijskog osiguranja u obliku.....	18
novčanog depozita.....	18
6.2. Povrat instrumenta financijskog osiguranja primljenog od poslovnog subjekta	18
u obliku vrijednosnog papira.....	18
6.3. Naplata potraživanja od poslovnih subjekata.....	18
7. Zamjena gotovog novca kune gotovim novcem eura.....	19
7.1. Zamjena gotovog novca kune za gotov novac eura	19
7.2. Zamjena gotovog novca kune uz polog na račun u euru	19
8. Povlačenje gotovog novca kune iz optjecaja nakon datuma uvođenja eura (1. siječnja) i polaganje u gotovinski centar HNB-a.....	20

I. Namjena Smjernica

Smjernicama o knjigovodstvenim evidencijama u razdoblju predopskrbe i nakon uvođenja eura za banke (u nastavku teksta: Smjernice) detaljnije se uređuje način evidentiranja poslovnih događaja u bankama u razdoblju predopskrbe, posredne i pojednostavljene posredne predopskrbe gotovim novcem eura te opskrbe početnim paketima eurokovanica.

Pravila i postupci u vezi s predopskrbom i posrednom predopskrbom koji su opisani u ovim Smjernicama definirani su prema Smjernici Europske središnje banke od 14. srpnja 2006. o određenim pripremama za prelazak na gotovinu eura te o predopskrbi i posrednoj predopskrbi euronovčanicama i eurokovanicama izvan europodručja (ESB/2006/9; 2006/525/EZ) i Smjernici Europske središnje banke od 19. lipnja 2008. o izmjeni Smjernice ESB/2006/9 o određenim pripremama za prelazak na gotovinu eura te o predopskrbi i posrednoj predopskrbi euronovčanicama i eurokovanicama izvan europodručja (ESB/2008/4; 2008/549/EZ; u nastavku teksta: Smjernice).

Hrvatska narodna banka (u nastavku teksta: HNB) započinje s predopskrbom banaka gotovim novcem eura, i to:

- s predopskrbom euronovčanicama najranije četiri mjeseca prije datuma uvođenja eura
- s predopskrbom eurokovanicama i početnim paketima eurokovanica najranije tri mjeseca prije datuma uvođenja eura.

Banka obavlja opskrbu početnim paketima eurokovanica za potrošače i poslovne subjekte najranije mjesec dana prije datuma uvođenja eura.

Ovim Smjernicama opisani su i poslovni događaji te transakcije nakon datuma uvođenja eura, i to povrat instrumenta financijskog osiguranja danog u svrhu predopskrbe, povlačenje kune iz optjecaja i zamjena gotovog novca kune za gotov novac eura.

Radi zajedničkog razumijevanja evidencija poslovnih događaja opisanih ovim Smjernicama, korišteni su računi iz Odluke o kontnom planu za kreditne institucije (NN, br. 104/2017.) koja je stavljena van snage. Banka se neovisno o računima navedenima u ovim Smjernicama za evidentiranje poslovnih događaja koristi računima prema svojem internom planu računa. Isto tako, banka, ovisno o svojim

internim procedurama i tehničkim prilagodbama, može imati i dodatna knjiženja pri evidentiranju ovih poslovnih događaja.

II. Evidencije u poslovnim knjigama banaka tijekom razdoblja predopskrbe, posredne predopskrbe, pojednostavljene posredne predopskrbe i opskrbe početnim paketima eurokovanica

1. Predopskrba banaka

Predopskrba je postupak u kojemu HNB u gotovinskim centrima opskrbljuje banke gotovim novcem eura prije datuma uvođenja eura u skladu sa Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (NN, br. 57/22 i 88/22; u nastavku teksta: Zakon) i Odlukom o predopskrbi i posrednoj predopskrbi gotovim novcem eura (NN, br. 102/22; u nastavku teksta: Odluka). Predopskrba banaka gotovim novcem eura provodit će se na temelju ugovora o predopskrbi koji banka sklapa s HNB-om.

HNB bankama neće naplaćivati naknadu za predopskrbu gotovim novcem eura, a predopskrba banaka odvijat će se preko gotovinskih centara. Međutim, banke će u zamjenu za gotov novac eura koji će im biti dodijeljen u postupku predopskrbe morati založiti odgovarajuće instrumente osiguranja u obliku prihvatljivog instrumenta financijskog osiguranja koji će odrediti HNB u skladu sa Smjernicama ESB-a od 20. rujna 2011. o instrumentima i postupcima monetarne politike Eurosustava (preinačena; ESB/2011/14) i ugovorom o predopskrbi.

HNB kao prihvatljiv instrument financijskog osiguranja prihvaća novčane depozite na računima za namiru banaka kod HNB-a.

HNB će instrument financijskog osiguranja za predopskrbu knjižiti na posebnom računu za predopskrbu.

Do datuma uvođenja eura, gotov novac eura iz predopskrbe / posredne predopskrbe Banka neće, u svojoj bilanci, evidentirati kao svoju imovinu.

1.1. Financijsko osiguranje na novčanim sredstvima za iznos gotovog novca eura za predopskrbu

Novčani depozit koji je dan kao instrument financijskog osiguranja i kojim banka ne može slobodno raspolagati ne može se uključiti u zaštitni sloj likvidnosti prilikom izračuna koeficijenta likvidnosne pokrivenosti (engl. *liquidity coverage ratio*; LCR) jer ne ispunjava uvjete navedene u člancima 7. i 8. Delegirane uredbe (EU) 2015/61 o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za likvidnosnu pokrivenost kreditnih institucija.

U skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2021/451 od 17. prosinca 2020. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda za primjenu Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu nadzornog izvješćivanja institucija i stavljanju izvan snage Provedbene uredbe (EU) br. 680/2014, Prilogom XVII – upute za izvješćivanje o opterećenoj imovini – "smatra se da je imovina opterećena ako je dana u zalog ili ako je predmet bilo kakvog aranžmana radi osiguranja, osiguranja kolateralom ili kreditnog poboljšanja bilo koje transakcije iz koje se ta imovina ne može slobodno povući". Važno je napomenuti da se opterećenom smatra imovina dana u zalog koja podliježe bilo kakvim ograničenjima povlačenja, primjerice imovina za čije je povlačenje ili zamjenu drugom imovinom potrebna prethodna suglasnost. U skladu s tim, o danom instrumentu financijskog osiguranja banka izvještava u obrascima iz Priloga XVI navedene Uredbe. Iznos narudžbe gotovog novca eura smatra se, za potrebe izvješćivanja o opterećenoj imovini, kao odnosna obveza.

Banka se obvezuje HNB-u dati financijsko osiguranje u obliku novčanog depozita najkasnije dva radna dana prije nego uputi prvu narudžbu za preuzimanje gotovog novca eura iz gotovinskog centra. Novčani depozit banka uplaćuje na račun HNB-a SWIFT porukom MT202 preko Hrvatskog sustava velikih plaćanja (u nastavku teksta: HSVP), i posebnom vrstom posla: polog novčanih sredstava u svrhu financijskog osiguranja za predopskrbu gotovim novcem eura, a kako je uređeno točkom 6.1. Upute za operativne postupke HSVP-a. Dani novčani depozit jest iznos nominalne vrijednosti gotovog novca eura kojeg banka naručuje od HNB-a za potrebe predopskrbe, uvećan za 10%, a sve u protuvrijednosti u kunama izračunato primjenom fiksnog tečaja konverzije i prema pravilima preračunavanja i zaokruživanja utvrđenih Zakonom.

Financijskim osiguranjem banka osigurava iznos gotovog novca eura iz predopskrbe kao i iznos za naplatu ugovorene novčane kazne za slučaj neispunjenja obveze iz ugovora o predopskrbi ili ugovora o posrednoj predopskrbi.

Prijenos novčanih sredstava za financijsko osiguranje s računa banke za namiru u HNB-u na račun HNB-a u iznosu potrebnom za predopskrbu koji je uvećan za 10% banka evidentira kao poslovni događaj na sljedeći način:

DUGUJE (52 HRK) Dani depoziti u kunama

POTRAŽUJE (100 HRK) Račun banke za namiru

Za potrebe izvješćivanja u skladu s Odlukom o statističkom i nadzornom izvješćivanju banka novčani depozit dan kao instrument financijskog osiguranja iskazuje na instrumentu "A0202" (Ostali depoziti kod HNB-a).

1.2. Preuzimanje gotovog novca eura iz predopskrbe od HNB-a (u razdoblju predopskrbe)

Nakon prijena novčanog depozita koji je dan kao instrument financijskog osiguranja banka iz gotovinskog centra preuzima gotov novca eura za potrebe predopskrbe i preuzeti iznos evidentira kao poslovni događaj izvanbilančno na sljedeći način:

DUGUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – preuzeti iznos predopskrbe

POTRAŽUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – preuzeti iznos predopskrbe

Preuzeti iznos gotovog novca eura koji je banka preuzela iz gotovinskog centra za potrebe predopskrbe i kojim banka može raspolagati, banka može uključiti u zaštitni sloj likvidnosti sukladno člancima 7. i 8. Delegirane uredbe (EU) 2015/61 o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za likvidnosnu pokrivenost kreditnih institucija.

1.3. Predopskrba gotovim novcem eura poslovnih jedinica banke i bankomata

Kada banka opskrbljuje svoje poslovne jedinice / bankomate gotovim novcem eura iz predopskrbe, poslovni događaj evidentira na sljedeći način:

DUGUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – preuzeti iznos predopskrbe

POTRAŽUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – preuzeti iznos predopskrbe

DUGUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – predopskrba poslovnih jedinica / bankomata

POTRAŽUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – predopskrba poslovnih jedinica / bankomata

Banka u ovom slučaju umanjuje ukupan iznos gotovog novca eura iz predopskrbe evidentiranog izvanbilančno pod točkom 1.2.

2. Posredna predopskrba poslovnih subjekata, pojednostavljena posredna predopskrba mikroposlovnih subjekata i opskrba početnim paketima eurokovanica

2.1. Instrument financijskog osiguranja od poslovnih subjekata s kojima je sklopljen ugovor o posrednoj predopskrbi¹

Banka daje poslovnom subjektu gotov novac eura na temelju ugovora o posrednoj predopskrbi ili potpisane izjave o pojednostavljenoj posrednoj predopskrbi. Banka može u svrhu financijskog osiguranja, za gotov novac eura dan u posrednoj predopskrbi, od poslovnog subjekta primiti njoj prihvatljiv instrument financijskog osiguranja.

2.1.1. Zaprimanje instrumenata financijskog osiguranja u obliku novčanog depozita po viđenju u kunama ili stranoj valuti ili oročenih depozita u kunama ili stranoj valuti od poslovnog subjekta

Ako banka za iznos gotovog novca eura iz posredne predopskrbe od poslovnog subjekta kao instrument financijskog osiguranja prihvaća novčani depozit po viđenju

---

¹ Instrumenti financijskog osiguranja i njihova vrsta u domeni su poslovne odluke banke.

u kunama ili stranoj valuti ili oročeni novčani depozit u kunama ili stranoj valuti, banka evidentira poslovni događaj na sljedeći način:

DUGUJE (100 HRK) Transakcijski račun banke

POTRAŽUJE (8x HRK) Primljeni depoziti po viđenju / oročeni novčani depoziti u kunama / izdvojena novčana sredstva

ili

POTRAŽUJE (7x STRANA VALUTA) Primljeni novčani depoziti u stranoj valuti / oročeni novčani depoziti u stranoj valuti / izdvojena novčana sredstva

Za potrebe izvješćivanja u skladu s Odlukom o statističkom i nadzornom izvješćivanju, banka novčana sredstva primljena kao instrument financijskog osiguranja za potrebe posredne predopskrbe iskazuje na odgovarajućem instrumentu obveza. To mogu biti "P0201" (Transakcijski računi), "P0202" (Štedni depoziti), "P0203" (Oročeni depoziti), "P0212" (Ostali primljeni krediti), ali i bilo koji drugi instrument obveza koji je banka odlučila prihvatiti kao instrument financijskog osiguranja.

2.1.2. Zaprimanje instrumenata financijskog osiguranja u obliku vrijednosnog papira od poslovnog subjekta

Ako banka za iznos gotovog novca eura iz posredne predopskrbe kao instrument financijskog osiguranja prihvaća vrijednosne papire, banka evidentira poslovni događaj na sljedeći način:

DUGUJE (96 HRK) Aktivni izvanbilančni zapisi – instrument financijskog osiguranja za posrednu predopkrbu (vrijednosni papiri)

POTRAŽUJE (97/98 HRK) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – instrument financijskog osiguranja za posrednu predopkrbu (vrijednosni papiri)

2.2. Posredna predopskrba poslovnih subjekata s kojima je sklopljen ugovor o posrednoj predopskrbi

Nakon prihvata instrumenta financijskog osiguranja od poslovnog subjekta banka posredno predopskrbljuje poslovni subjekt gotovim novcem eura potrebnim za predopkrbu i banka evidentira poslovni događaj izvanbilančno na sljedeći način:

DUGUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – ukupan iznos predopskrbe

POTRAŽUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – ukupan iznos predopskrbe

DUGUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – posredna predopskrba poslovnih subjekata

POTRAŽUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – posredna predopskrba poslovnih subjekata

Banka u ovom slučaju umanjuje ukupan iznos gotovog novca eura iz predopskrbe evidentiranog izvanbilančno pod točkom 1.2.

2.3. Pojednostavljena posredna predopskrba mikroposlovnih subjekata

Mikroposlovni subjekti mogu se pojednostavljeno posredno predopskrbiti gotovim novcem eura u iznosu ne većem od 10.000,00 eura najranije pet dana prije datuma uvođenja eura samo na temelju prethodno potpisane izjave o pojednostavljenoj posrednoj predopskrbi. Banka onemogućuje raspolaganje novčanim sredstvima na računu poslovnog subjekta za iznos gotovog novca eura danog za potrebe pojednostavljene posredne predopskrbe i evidentira poslovni događaj izvanbilančno na sljedeći način:

DUGUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – preuzeti iznos predopskrbe

POTRAŽUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – preuzeti iznos predopskrbe

DUGUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – pojednostavljena posredna predopskrba

POTRAŽUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – pojednostavljena posredna predopskrba

Banka u ovom slučaju umanjuje ukupan iznos gotovog novca eura iz predopskrbe evidentiranog izvanbilančno pod točkom 1.2.

2.4. Opskrba početnim paketima eurokovanica potrošača i poslovnih subjekata

Početni paket eurokovanica jest paket eurokovanica koji sadržava točno određenu količinu različitih apoeni eurokovanica s nacionalnom stranom Republike Hrvatske u unaprijed određenoj vrijednosti za potrošače i unaprijed određenoj vrijednosti za poslovne subjekte. Najranije mjesec dana prije datuma uvođenja eura banka opskrbljuje početnim paketima eurokovanica potrošače i poslovne subjekte. Potrošač i poslovni subjekt izdani početni paket eurokovanica može platiti gotovim novcem kune ili bezgotovinskim putem.

Pri prodaji početnog paketa eurokovanica banka evidentira poslovni događaj kako je to opisano u točkama 2.4.1. i 2.4.2.

2.4.1. Ukidanje izvanbilančne evidencije za opskrbu početnim paketima eurokovanica

Opskrbom potrošača ili poslovnog subjekta početnim paketom eurokovanica Banka ukida izvanbilančnu evidenciju na sljedeći način:

DUGUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – predopskrba poslovnih jedinica

POTRAŽUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – predopskrba poslovnih jedinica

2.4.2. Evidentiranje početnog paketa eurokovanica u bilanci banke i evidentiranje plaćanja početnog paketa eurokovanica

Istodobno s evidentiranjem poslovnih događaja iz točke 2.4.1. ovih Smjernica banka evidentira potraživanje prema potrošaču ili poslovnom subjektu za izdani početni paket eurokovanica i obvezu prema HNB-u evidentira na sljedeći način:

DUGUJE (16 HRK) Potraživanje prema potrošaču za izdani početni paket eurokovanica

POTRAŽUJE (24 HRK) Obveza prema HNB-u za primljeni predopskrbljeni gotov novac eura – početni paketi eurokovanica

Za potrebe izvješćivanja u skladu s Odlukom o statističkom i nadzornom izvješćivanju banka potraživanje od potrošača ili poslovnog subjekta iskazuje na instrumentu

"A9999" (Ostala aktiva), dok se obveza prema HNB-u iskazuje na instrumentu "P9999" (Ostala pasiva).

Početni paket eurokovanica može se platiti u gotovom novcu kune ili terećenjem kuskoga transakcijskog računa potrošača ili poslovnog subjekta, što se evidentira na sljedeći način:

DUGUJE (80 HRK) Transakcijski računi potrošača / poslovnog subjekta u kunama

ili

DUGUJE (101 HRK) Gotovina / blagajna banke

POTRAŽUJE (16 HRK) Potraživanje prema potrošaču za prodani početni paket

Alternativno, ovisno o internim procedurama i tehničkim mogućnostima banke, opisani poslovni događaji mogu se evidentirati i bez iskazivanja prema potrošaču (16 HRK) na sljedeći način:

DUGUJE (80 HRK) Transakcijski računi potrošača / poslovnog subjekta u kunama

ili

DUGUJE (101 HRK) Gotovina / blagajna banke

POTRAŽUJE (24 HRK) Obveza prema HNB-u za primljeni predopskrbljeni gotov novac eura – početni paketi

Za jedan početni paket eurokovanica potrošač plaća iznos od 100,00 kuna.

Banka knjiži potraživanje prema HNB-u zaključno sa stanjem 31. prosinca 2022. za iznos razlike za izdani početni paket eurokovanica potrošačima i kunske protuvrijednosti početnog paketa eurokovanica za potrošače utvrđene prema fiksnom tečaju konverzije. HNB će uplatiti svoju obvezu prema Banci po ovoj osnovi na račun Banke u roku od pet radnih dana od dana primitka obračuna razlike.

3. Primjena odredbi o ugovornoj kazni na temelju ugovora o predopskrbi banke i posrednoj predopskrbi

Hrvatska narodna banka provodi kontrolu banke i poslovnih subjekata u svrhu osiguravanja postupanja u skladu s odredbama Zakona i Odluke kojima se uređuju predopskrba, posredna predopskrba, pojednostavljena posredna predopskrba i opskrba početnim paketima eurokovanica te sklopljenim ugovorima. Ako se provedenom kontrolom utvrdi postupanje protivno odredbama Zakona, Odluke, ugovora o predopskrbi ili ugovora o posrednoj predopskrbi, izjave o pojednostavljanoj posrednoj predopskrbi ili opskrbi početnim paketima eurokovanica, HNB naplaćuje ugovornu kaznu u visini do 10% više izdvojenog instrumenta financijskog osiguranja za potrebe predopskrbe.

3.1. Evidentiranje gotovog novca eura puštenog u preuranjeni optjecaj

Ako banka gotov novac eura pusti u optjecaj prije datuma uvođenja eura, za takvo postupanje banka prema ugovoru o predopskrbi plaća odgovarajuću ugovornu kaznu.

Ako banka gotov novac eura pusti u optjecaj prije datuma uvođenja eura, za iznos eura puštenog u preuranjeni optjecaj zatvara izvanbilančnu evidenciju na sljedeći način:

DUGUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – predopskrba poslovnih jedinica / bankomata

POTRAŽUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – predopskrba poslovnih jedinica / bankomata

3.2. Evidentiranje obveza prema HNB-u za iznos gotovog novca eura iz predopskrbe koji je preuranjeno ušao u optjecaj i plaćanje ugovorne kazne HNB-u za preuranjeni optjecaj

Ako banka gotov novac eura pusti u optjecaj prije datuma uvođenja eura, banka evidentira poslovni događaj na sljedeći način:

DUGUJE (3X EUR) Gotovina/blagajna

POTRAŽUJE (25 EUR) Obveze prema HNB-u za primljen predopskrbljen gotov novac eura – iz preuranjenog optjecaja

DUGUJE (63 HRK) Trošak ugovorne kazne

POTRAŽUJE (24 HRK) Obveze prema HNB-u za ugovornu kaznu

Ako HNB utvrdi da je gotov novac eura pušten u optjecaj prije datuma uvođenja eura, banci naplaćuje odgovarajući iznos ugovorne kazne, pri čemu banka evidentira poslovni događaj na sljedeći način:

DUGUJE (24 HRK) Obveze prema HNB-u za ugovornu kaznu

POTRAŽUJE (100 HRK) Transakcijski račun banke

Za potrebe izvješćivanja u skladu s Odlukom o statističkom i nadzornom izvješćivanju banka obveze prema HNB-u iskazuje na instrumentu "P9999" (Ostala pasiva).

Napomena: Ako banka ne plati odgovarajući iznos ugovorne kazne u ugovorenom roku, HNB će taj iznos naplatiti iz danog instrumenta financijskog osiguranja.

Ako je prije 31. prosinca utvrđen manjak u blagajni u banci za predopskrbljen gotov novac eura, prema Smjernici smatra se da manjak ujedno znači i preuranjeni optjecaj. U tom slučaju za iznos manjka ukida se izvanbilančna evidencija na način uređen ovim Smjernicama i provode se ostale evidencije. Dakle, svaki manjak u predopskrbi smatra se preuranjenim optjecajem, a to znači da taj manjak gotovog novca eura više nije evidentiran u izvanbilančnoj evidenciji.

U slučaju utvrđenog viška gotovog novca eura iz predopskrbe banka višak vraća pošiljatelju od kojeg je zaprimila gotov novac eura za predopskrbu.

III. Evidencije u poslovnim knjigama banaka nakon datuma uvođenja eura (1. siječnja)

Gotov novac eura dan banci u predopskrbi, na datum uvođenja eura, HNB evidentira u bilanci HNB-a.

4. Puštanje u optjecaj gotovog novca eura iz predopskrbe

4.1. Ukidanje izvanbilančne evidencije za predopskrbu

Nakon datuma uvođenja eura (1. siječnja) banka ukida izvanbilančnu evidenciju za gotov novac eura koji je zaprimila u predopskrbi i uspostavlja evidencije u bilanci banke.

Iznos gotovog novca eura koji je banka zaprimila u predopskrbi (umanjen za iznos prodanih početnih paketa eurokovanica i nominalnog iznosa eura puštenog u optjecaj prije datuma uvođenja eura) koji je evidentiran izvanbilančno u prethodnoj godini, nakon datuma uvođenja eura evidentira se kao poslovni događaj u bilanci banke, uz ukidanje izvanbilančnog evidentiranja, na sljedeći način:

DUGUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – preuzeti iznos predopskrbe² (stanje na 31. prosinca)

POTRAŽUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – preuzeti iznos predopskrbe

DUGUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – predopskrba poslovnih jedinica / bankomata

POTRAŽUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – predopskrba poslovnih jedinica / bankomata

DUGUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – posredna predopskrba poslovnih subjekata

---

² Preuzeti iznos predopskrbe upućuje na naziv analitičkoga konta iz točke 1.2., iako je stanje na tom analitičkom kontu umanjeno za iznose prodanih početnih paketa eurokovanica i iznos preuranjenog optjecaja do 31. prosinca.

POTRAŽUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – posredna predopskrba poslovnih subjekata

DUGUJE (99 EUR) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – pojednostavljena posredna predopskrba

POTRAŽUJE (96 EUR) Aktivni izvanbilančni zapisi – pojednostavljena posredna predopskrba

4.2. Evidentiranje obveze prema HNB-u za gotov novac eura zaprimljen u predopskrbi i evidentiranje potraživanja za dani gotov novac eura poslovnim subjektima u posrednoj i pojednostavljenoj posrednoj predopskrbi i opskrbi početnim paketima eurokovanica

Banka evidentira obvezu prema HNB-u:

DUGUJE (100/300 EUR) Gotovina/blagajna

DUGUJE (16 EUR) Potraživanje za dani gotov novac eura poslovnom subjektu u posrednoj ili pojednostavljenoj posrednoj predopskrbi ili opskrbi početnim paketima eurokovanica

POTRAŽUJE (24/25 EUR) Obveze prema HNB-u za primljeni gotov novac eura u predopskrbi

Za potrebe izvješćivanja u skladu s Odlukom o statističkom i nadzornom izvješćivanju banka obveze prema HNB-u iskazuje na instrumentu "P9999" (Ostala pasiva). Izvješćivanje o potraživanju od potrošača ili poslovnog subjekta opisano je u poglavlju 2.4.2. ovih Smjernica.

5. Podmirivanje obveze prema HNB-u novčanim depozitom danim kao instrument financijskog osiguranja

Nakon datuma uvođenja eura za gotov novac eura dan u predopskrbi HNB provodi plaćanje tog iznosa eura po nominalnoj vrijednosti u skladu s „linearnim modelom terećenja”, po kojemu se ukupni iznos gotovog novca eura iz predopskrbe evidentira na teret banke u tri jednaka obroka, na datum namire prve, četvrte i pete glavne operacije refinanciranja Eurosustava. Prema Okvirnom kalendaru redovitih aukcija Eurosustava za 2023. prva glavna operacija predviđena je za 4. siječnja 2023., druga glavna operacija za 25. siječnja 2023., a peta glavna operacija za 1. veljače 2023.

Na datum uvođenja eura, kada predopskrbljeni gotov novac eura postaje optjecajni gotov novac, instrument financijskog osiguranja se iz kune pretvara u euro uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i prema pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona.

Ako banka nije do dana uvođenja eura kršila odredbe ugovora o predopskrbi ili ugovora o posrednoj predopskrbi ili izjave o pojednostavljenoj posrednoj predopskrbi mikroposlovnog subjekta, HNB će vratiti banci razliku između ukupnoga novčanog iznosa koji je dan kao financijsko osiguranje i nominalne vrijednosti gotovog novca eura koji je banka preuzela također u skladu s linearnim modelom terećenja, u tri jednaka obroka, na datum namire prve, četvrte i pete glavne operacije refinanciranja Euro sustava.

Banka evidentira poslovni događaj na sljedeći način:

DUGUJE (24/25 EUR) Obveze prema HNB-u za primljeni predopskrbljeni gotov novac eura

DUGUJE (1000 EUR) Transakcijski račun banke – Povrat financijskog osiguranja

POTRAŽUJE (52/33 EUR) Potraživanja za dano financijsko osiguranje HNB-u

Za potrebe izvješćivanja u skladu s Odlukom o statističkom i nadzornom izvješćivanju banka obveze prema HNB-u iskazuje na instrumentu "P9999" (Ostala pasiva). Izvješćivanje o potraživanju na ime financijskog osiguranja opisano je u poglavlju 1.1. ovih Smjernica.

6. Povrat instrumenta financijskog osiguranja poslovnim subjektima koji su primili gotov novac eura iz posredne predopskrbe i zatvaranje potraživanja za gotov novac eura iz predopskrbe

Banka vraća poslovnom subjektu instrument financijskog osiguranja koji je uzela za potrebe posredne predopskrbe nakon datuma uvođenja eura.

6.1. Zatvaranje potraživanja prema poslovnom subjektu kojemu je banka dala gotov novac eura u posrednoj predopskrbi i/ili pojednostavljenoj posrednoj predopskrbi zaprimljenim instrumentom financijskog osiguranja u obliku novčanog depozita

Ako banka odluči zatvarati svoja potraživanja prema poslovnom subjektu kojemu je dala gotov novac eura u posrednoj predopskrbi i/ili pojednostavljenoj posrednoj predopskrbi novčanim depozitom koji je primila kao instrument financijskog osiguranja, banka evidentira poslovni događaj na sljedeći način:

DUGUJE (7x / 8x EUR) Primitveni depoziti po viđenju, oročeni depozit / izdvojena novčana sredstva

POTRAŽUJE (16 EUR) Potraživanje prema poslovnim subjektima koji su posredno predopskrbljeni i pojednostavljeno posredno predopskrbljeni

Izješćivanje o primitvenom instrumentu financijskog osiguranja opisano je u poglavlju 2.1.1. ovih Smjernica.

Potraživanje od poslovnih subjekata iskazuje se na instrumentu "A9999" (Ostala aktiva).

6.2. Povrat instrumenta financijskog osiguranja primitvenog od poslovnog subjekta u obliku vrijednosnog papira

DUGUJE (97/98 HRK) Pasivni (ostali) izvanbilančni zapisi – instrument financijskog osiguranja za posrednu predopskrbu (vrijednosni papiri)

POTRAŽUJE (96 HRK) Aktivni izvanbilančni zapisi – instrument financijskog osiguranja za posrednu predopskrbu (vrijednosni papiri)

6.3. Naplata potraživanja od poslovnih subjekata

Ako banka vrati instrument financijskog osiguranja – novčani depozit poslovnom subjektu, a svoje potraživanje prema poslovnom subjektu za gotov novac eura koji je dala u posrednoj predopskrbi zatvara prijenosom novčanog depozita na transakcijski račun banke, banka evidentira poslovni događaj na sljedeći način:

DUGUJE (100 EUR) Novčana sredstva na transakcijskim računima banke

POTRAŽUJE (16 EUR) Potraživanje prema poslovnim subjektima za gotov novac eura koji je poslovni subjekt primio iz posredne predopskrbe i pojednostavljene posredne predopskrbe

Izješćivanje o potraživanjima od poslovnih subjekata opisano je u poglavlju 6.1. ovih Smjernica.

7. Zamjena gotovog novca kune gotovim novcem eura

Banka za sve potrošače bez iznimke 12 mjeseci od datuma uvođenja eura zamjenjuje gotov novac kune za gotov novac eura uz primjenu fiksnog tečaja konverzije u skladu s pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona. Banka svojem klijentu koji kod nje ima otvoren transakcijski ili štedni račun zamjenjuje gotov novac kune u euro uz istodobni polog eura na taj račun tijekom razdoblja od 12 mjeseci nakon datuma uvođenja eura uz primjenu fiksnog tečaja konverzije u skladu s pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona.

7.1. Zamjena gotovog novca kune za gotov novac eura

Nakon datuma uvođenja eura (1. siječnja) banka zamjenjuje gotov novac kune za gotov novac eura i evidentira poslovni događaj na sljedeći način:

DUGUJE	(101/300 HRK)	Gotovina/blagajna
POTRAŽUJE	(300/101 EUR)	Gotovina/blagajna

7.2. Zamjena gotovog novca kune uz polog na račun u euru

Banka svojim klijentima zamjenjuje gotov novac kune uz polog na račun u euru i evidentira poslovni događaj na sljedeći način:

DUGUJE	(101/300 HRK)	Gotovina/blagajna
POTRAŽUJE	(70/80 EUR)	Obveza prema klijentu za polog eura na račun klijenta

8. Povlačenje gotovog novca kune iz optjecaja nakon datuma uvođenja eura (1. siječnja) i polaganje u gotovinski centar HNB-a

Od datuma uvođenja eura HNB povlači kune iz optjecaja putem gotovinskih centara. Banka polaže kune u gotovinski centar i evidentira poslovni događaj na sljedeći način:

DUGUJE	(101/300 HRK)	Prolazni za gotovinu
POTRAŽUJE	(101/300 HRK)	Gotovina/blagajna
DUGUJE	(1000/3x EUR)	Račun banke za gotovinu u HNB-u
POTRAŽUJE	(101/300 HRK)	Prolazni za gotovinu

Od

datuma uvođenja eura (1. siječnja) do 31. prosinca 2023. banka u svojim knjigovodstvenim evidencijama kune u povlačenju prikazuje na isti način kao i stranu valutu (izvorna valuta bit će kuna, a domicilna euro).